

מ"ת 24874/06/14 - מדינת ישראל נגד יצחק מור

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

מ"ת 24874-06-14 מדינת ישראל נ' מור (עצור)

בפני	כב' השופט שלמה פרידלנדר
מבקשת	מדינת ישראל
	ע"י עו"ד נדב אוחנה
נגד	
משיב	יצחק מור (עצור)
	ע"י עו"ד איתמר סיוון

החלטה

מבוא וטענות הצדדים

1. לפניי בקשת המאשימה להורות על מעצרו של המשיב, יצחק מור, עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
2. כתב האישום מייחס למשיב עבירות של **גניבה, שוד, וקשירת קשר לפשע** [סעיפים 384, 402(א) ו-499(א)(1) **בחוק העונשין, התשל"ז-1977** (להלן: "**חוק העונשין**")], בהתאמה, זאת בשל מעקב אחר קשישים וחטיפת כספם. בנוסף לכך, המשיב נתפס והואשם בעבירות של **התחזות, הפרעה לשוטר ונהיגה ללא רישיון נהיגה** [סעיפים 441 ו-275 **בחוק העונשין**, וסעיף 10(א) **בפקודת התעבורה (נוסח חדש), התשכ"א-1961**, בהתאמה].
3. החלטה זו עוסקת בשאלת קיומן של ראיות לכאורה למעשים המיוחסים למשיב בכתב האישום [סעיף 21 **בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996** (להלן: "**חוק המעצרים**")], ובקיומה לכאורה של עילת מעצר של מסוכנות, בשים לב לאופיין של העבירות העולות מתוך הראיות לכאורה. יוטעם כי הנחת המסוכנות כפופה לאפשרות של סתירתה, או הפגתה באמצעות חלופת-מעצר. הדיון ברכיבים אלה נדחה לצורך קבלת תסקיר ובירור משלים בשאלת תאמותה של החלופה המוצעת. החלטה משולבת זו ניתנת בהתאם להמלצת בית-המשפט העליון על דיון "במקשה אחת", להבדיל מדיון דו-שלבי, במטרה לשקלל יחד את הווקטורים של עצמת הראיות לכאורה ושל המסוכנות ב"מקבילית הכוחות" של שאלת המעצר [**חוק המעצרים**, סעיף 21א; בש"פ 5564/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (8.8.2011), פסקה 4; בש"פ 478/12 **פריח אל עאסם נ' מדינת ישראל** (23.1.2012), פסקה 10].
4. לפי **האישום הראשון**, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, קשר המשיב קשר עם אחרים שזהותם אינה ידועה, לגנוב ולשדוד את כספם של קשישים לאחר שהם משכו את כספם מבנקים שונים, וכך עשו ב-3 הזדמנויות שונות.
5. לפי **האישום השני**, ביום 29.4.2014 עקב המשיב אחר המתלונן (ד' פ') מסניף בנק מזרחי טפחות לתחנת האוטובוס, עלה עמו לאוטובוס, וירד יחד עם המתלונן בתחנת היעד שלו. המעטפה שחטף מכיסו הכילה סכום של 5,000 ₪.
6. לפי **האישום השלישי**, ביום 5.5.2014, עקב המשיב אחר המתלוננת (א' ז') אחרי שעזבה את סניף בנק לאומי.

בעודה צועדת לכיוון ביתה, חטף ממנה המשיב את תיקה, שבו מעטפה המכילה סך של 20,600 ₪.

7. לפי האישום הרביעי, ביום 18.5.2014 עקב המשיב אחר המתלוננת (ג' מ') מסניף בנק הפועלים לקופת החולים שלה והמשיך לעקוב אחריה כשהתיישרה על ספסל בפארק וכשצעדה בחזרה לביתה. אז המשיב, או מי מהאחרים שהיו עמו ושזהותם אינה ידועה, משך בחוזקה את תיק היד של המתלוננת, שבו היה סך 10,000 ₪, והם נמלטו מהמקום. משיכת התיק גרמה למתלוננת לחבלות בעקבות נפילתה.

8. לפי האישום החמישי, ביום 1.6.2014, נעצר המשיב על-ידי המשטרה כשהוא נוהג ברכב ללא רישיון נהיגה, והתחזה לאדם אחר על מנת להכשיל את השוטרים בביצוע תפקידם.

9. המבקשת טוענת לקיומן של ראיות לכאורה למעשים הללו בעיקר בעדויות המתלוננים במשטרה, בסרטונים שבהם נראה המשיב בסמוך למתלוננים בעת משיכת כספיהם בבנק, ובהודאת המשיב במשטרה [תקליטור מט 222/14; הודעה מיום 5.6.2014 שעה 19:46 והודאה לפני מדובב, השוטר אורן חזן, מיום 5.6.2014, הודעת המדובב ותמליל מסמך סד]. בתגובה לטענות המשיב, הדגישה המאשימה כי הודאותיו תועדו כנדרש, וניתנו ללא לחץ כלשהו.

10. המשיב אישר כי הוא נצפה בסניפי הבנק סמוך למעשים המתוארים, אך טוען כי מדובר במקריות בלבד, ושולל את מעורבותו במעשים עצמם. לטענתו, ב-4 מסדרי זיהוי שנערכו, כל אחד מהמזהים, אשר אמר כי הוא מזהה בוודאות את מבצע המעשים, לא הצביע על המשיב כאותו אדם. זאת ועוד, דיווחים מזמן אמת בדבר חטיפת התיק באירוע השלישי מתארים את האדם שחטף את התיק באופן שאינו מתיישב עם המשיב, הן מבחינת החזות והן מבחינת הלבוש. המשטרה עצרה חשודים נוספים, אך החקירה ביחס אליהם לא הועמקה ולא הוגשו נגדם כתבי אישום. לפיכך, רק הודאתו של המשיב קושרת אותו למעשים.

11. המשיב טוען כי יש לייחס להודאתו "משמעות חלקית" בלבד. לטענתו, הודה רק אחרי שהמשטרה הפעילה עליו לחצים: מנעה ממנו יציאה יומית מתא המעצר, התנתה מתן אוכל ויצירת קשר עם חברתו במסירת הודאה, אזקה את ידיו ורגליו בחלק מהחקירות וביצעה את החקירות על-ידי מספר חוקרים יחדיו באופן היוצר לחץ. הודאתו הראשונית, והרקע להשגתה, לא תועדו.

12. לבסוף טוען המשיב כי גם אם יוחלט כי יש ראיות לכאורה למעורבותו במעשים, מדובר לכל היותר במעשי גניבה, להבדיל משוד, וכי חלקו עלה לכדי סיוע בלבד. בהיעדר ראיות לכאורה לאלימות מצד המשיב, כנטען - לא מתקיימת עילת מעצר של מסוכנות.

הראיות לכאורה

13. המבחן לקיומן של ראיות לכאורה להוכחת האשמה הינו אם בחומר החקירה שבידי התביעה מצוי פוטנציאל ראייתי המכונן סיכוי סביר להרשעת הנאשם. אין להידרש בשלב זה לשאלות של משקל העדויות, אלא מקום שמדובר בפרכות מהותיות וגלויות המכרסמות בראיות באופן ממשי, עד שהן נראות כמשוללות יסוד [בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל** (15.4.1996); בש"פ 2397/14 **אלעתאיקה נ' מדינת ישראל** (9.4.2014), פסקה 9]. יש לבחון, אפוא, האם ישנן ראיות לכאורה, ואם כן - ביחס לאיזו עבירה, ומה מידת מעורבותו של המשיב בה לפיהן.

14. יש לקבוע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת מעורבותו של המשיב באירועים, כפי שיפורט להלן:

מספר האישום (זיקת הראיה למשיב)

הראיה

א. הודעת המשיב מיום 1.6.2014 שעה 16:40 בה הוא מודה כי נהג ללא רישיון וכי הזדהה כמישהו אחר. 5 (ישיר)

- ב. הודאת המשיב מיום 5.6.2014 כי חטף את הכסף באירוע הראשון, אך רק תצפת ב-2 האירועים האחרים [תקליטורים מט 222/14 ו-מט 223/14; והודעה מיום 5.6.2014 שעה 19:46].
- ג. דו"ח הובלה והצבעה (מסמך מד) מיום 5.6.2014 שעה 23:10.
- ד. הודאת המשיב באוזני מדובר כי שימש כתצפיתן [הודעת אורן חזן מיום 5.6.2014 שעה 17:53 ותמליל מסמך סד].
- ה. סרטוני מצלמות אבטחה (וצילומי מסך מתוכם), בהם נראה המשיב מחוץ לבנקים ולקופת-חולים במועדים הרלוונטיים. הודעות המתלונן ד' פ' מיום 29.4.2014 שעה 14:41 ומיום 8.6.2014 שעה 21:15.
- ו. הודעות המתלוננת א' ז' מיום 5.5.2014 שעה 13:43 ומיום 5.6.2014 שעה 9:00.
- ז. הודעות המתלוננת ג' מ' מיום 18.5.2014 שעה 14:02 ומיום 5.6.2014 שעה 9:32 המתארות את מסלול הליכתה, את חטיפת תיקה על אף התנגדותה, נפילתה על הרצפה וחבלתה, ואת בריחתם של שלושה אנשים מהמקום.
- ט. דו"ח תמלול דיווח למוקד 100 מיום 18.5.2014 מסמך מא.
- י. הודעת עובדת בנק, גב' שמשאלשווילי, מיום 2.6.2014 שעה 10:41 בה מסרה כי המשיב מגיע לסניף הבנק הרבה ומחכה שם הרבה זמן, אך אינו מקבל שירות.

15. לאחר שבחנתי את טענות המשיב, שנסבו בעיקר על נסיבות גבייתה של הודאתו ועל אופיין הנסיבתי של הראיות, הגעתי למסקנה כי אין בטענות אלה כדי לכרסם בראיות באופן ממשי; בוודאי לא ברזולוציה שבה נבחנות הראיות בשלב זה של ההליך. גם טענות המשיב בדבר אי-זיהויו במסדר זיהוי, אי-העמדה לדין של חשודים אחרים, ואי-החתמתו על טופס ויתור על זכויות, אין בהן כדי לכרסם באופן ממשי בראיות שישנן. לכל היותר יש בהן כדי להשליך על משקלן, שהמקום לבירורו הוא ההליך העיקרי.

16. לא מצאתי ממש בטענה כי הודאת המשיב לא תועדה. בדבריו של המשיב לחוקר שירשום "מה שאמרתי לך" [מט 223/14, 6:20], כוונתו לדברים שאמר קודם לכן לחוקר, דברים שתועדו במצלמה בחדר החקירה במסגרת שיחה ארוכה ונינוחה בין השניים [מט 222/14, 01:00:26 והלאה], שם נאמר כלהלן:

**"החוקר: כמה מקרים עשית בחודשיים האחרונים?
המשיב: שתיים, שלוש... המקרה הזה אני זוכר אותו ספציפית.
...
החוקר: אתה תזכור לפי בנקים?
המשיב: לפי בנקים אני אזכור.
החוקר: בנק מזרחי אתה זוכר?
המשיב: מזרחי טפחות?
החוקר: כן.
...
החוקר: היה את המקרה הזה?"**

המשיב:	ברור. והיו עוד שני מקרים.
...	
החוקר:	אז 3 מקרים עשית?
המשיב:	אני עשיתי שניים... היה מקרה אחד שברחתי באמצע.
החוקר:	תסתכל. אחד בנק הפועלים?
המשיב:	יפה (מהנהן).
...	
החוקר:	יש אחד, בנק לאומי, אתה זוכר?
המשיב:	עם הזקנה... בנק הפועלים, אני ברחתי באמצע.
...	
החוקר:	(מדווח לקצין המודיעין והחקירות שנכנס לחדר, בנוכחות החשוד) אני אסכם לך את זה בקצרה... הוא לא מוסר את זה כרגע בכתוב... הוא עשה שלושה מקרים...
המשיב:	לא... מה שלושה מקרים, הוא יחשוב אני גנבתי?! תסביר את עצמך נכון.
החוקר:	הוא הודה בשלושת המקרים במעקבים.
המשיב:	זה נשמע יותר הגיוני.
החוקר:	אחרי שהוא מסיים את האקט של המעקבים, הוא מעביר את האינפורמציה לבן אדם נוסף שתמיד נמצא איתו... זה השכר שלו וזה יורד לו מהחוב שלו
הקמ"ן:	מי מסמן את הבן אדם?
המשיב:	הכי ספונטני... רואה מי מושך יותר כסף.

17. קטע זה לקוח מתוך הודאתו המצולמת, שלאחר מכן תועדה גם בכתב [הודעה מיום 5.6.2014, 19:46]. המשיב מודה כאן שהיה מעורב בשלושת המקרים [שורות שורה 12-15; שורות 29-31 ושורות 53-57]. המשיב גם הצביע, בדוח ההובלה וההצבעה, על המקומות בהם בוצעו העבירות.

18. כששוחח המשיב עם מדובב, השוטר חזן שהוכנס לתאו, אמר המשיב כי הוא משמש כתצפיתן, וכך גם היה באירוע מושא האישום הרביעי. באירוע זה שימש כתצפיתן, ואז דיווח על זהות הקורבן למי שהיה שותפו לטענתו, בן אביטן (אשר נעצר ונחקר, אך בסופו של דבר שוחרר בהליך מעצר לפני הגשת כתב אישום). המשיב הודה, אפוא, במעורבותו בכל האירועים, ביותר מהזדמנות אחת.

19. תוזכר טענת המאשימה כי המשיב מסר בהודאתו פרטים מוכמנים בנוגע לאירועים; כגון אופן גניבת מעטפות הכסף, הנסיעה באוטובוס ומעשי המתלוננים לפני שהכסף נחטף מהם. לדוגמא, מסר כי לאחר שאחת המתלוננות יצאה מקופת החולים, התיישבה על ספסל למשך 5 עד 10 דקות [הודעה מיום 5.6.2014 שעה 19:46, שורה 17]. תחילה הכחיש המשיב כל מעורבות באירועים. רק לאחר שהוצגו לו סרטונים שבהם נראית דמותו - הודה במעורבותו בכל שלושת האירועים.

20. בנוסף להודאת המשיב ישנן גם ראיות נסיבתיות למעורבותו לכאורה במעשים המיוחסים לו. כפי שנפסק, די גם בראיות נסיבתיות כדי להוביל להרשעה וכדי לבסס את דרישת הראיות לכאורה [בש"פ 1273/14 דסוקי נ' מדינת ישראל (4.3.2014)]; בש"פ 6788/13 זנון נ' מדינת ישראל (17.11.2013), פסקה 7].

21. המשיב נצפה בסרטוני הבנקים במועדים הרלוונטיים, וזיהה עצמו בהם. לדוגמא, זיהה עצמו בבנק הרלוונטי לאישום הרביעי, "עם החולצה השחורה של נאותיקה עם הדפס אדום וברמודה ירוקה" [הודעה מיום 5.6.2014 שעה 19:46, שורה 43. פריטים אלה אכן נתפשו אצל המשיב]. נוכחותו "המקרית" בבנקים בכל המועדים הרלוונטיים

היא נסיבה מחשידה כשלעצמה, במיוחד בשים לב לכך שהוא לא בא לקבל שירות בבנק [הודעות המשיב מיום 5.6.2014 שעה 12:55 שורה 53 ומיום 5.6.2014 שעה 19:46 שורה 76; הודעת גב' שמשאלשווילי מיום 2.6.2014]. המתלוננת א' ז', בהודעתה מיום 5.5.14 שעה 13:43 שורה 11, אף תיארה את מי שחטף את כספה כלובש חולצה כהה ומכנס קצר, באופן העולה בקנה אחד עם לבושו של המשיב כפי שנצפה בסרטוני הוידאו וכפי שזיהה עצמו "עם **החולצה השחורה... וברמודה ירוקה**" [הודעתו מיום 5.6.2014 שעה 19:46 שורה 43].

22. חלקי עם הסוברים כי קיים חשש בלתי זניח להודאות כוזבות [ראו, בין השאר: "On the Psychology of Confessions: Does Innocence Put Innocents at Risk?" Kassin, Saul M., **American Psychologist**, Vol 60(3), Apr 2005, 215-228]; ולפיכך ראוי שהודאה תיתמך בתוספת ראייתית להפגת החשש מאי-אמיתותה [ראו, בין השאר, מאמרו של חברי השופט מרדכי לוי, "האם לא הגיעה העת לשינויים בדיני המעצר עד תום ההליכים? - הצעות לצמצום היקף המעצרים מבלי לפגוע באינטרס הציבורי", **הסניגור** 206 (2014) 4, 10]. אציין, אפוא, למעלה מן הצורך, כי בענייננו נמצאו ראיות לכאורה מעבר להודאה. אפילו היה, אפוא, חשש לאמיתות ההודאה בענייננו - היה בראיות הנוספות כדי להפיגו.

העבירה וחלקו של המשיב

23. המשיב טוען כי גם אם יש ראיות לכאורה, אין ראיות לכאורה לעבירת השוד. לדבריו, לא כל התנגדות טבעית של קורבן גניבה הופכת את העבירה לשוד. לטענתו, אלימות מסוג זה מתאימה יותר לעבירה של תקיפה לשם ביצוע גניבה [חוק העונשין, סעיף 381(א)(2)].

24. לאור הראיות לכאורה ופסיקת בית-המשפט העליון, בהחלט יש בסיס לייחס למשיב עבירה של שוד, ולא "רק" של תקיפה לשם ביצוע גניבה. במקרה דומה של חטיפת טלפון נייד נקבע כי גם נגיעה קלה באצבע של הקורבן, וזאת עוד מבלי שהספיקה להתנגד, מקיימת את יסוד האלימות בעבירת השוד; במיוחד בהקשר שבו הקורבן עשוי להימנע מלהתנגד בשל חולשה, כגון על רקע היותו קטין או קשיש [ע"פ 5942/13 אבו דלו נ' מדינת ישראל (10.2.2014) (להלן: "דלו"), בעיקר בפסקה יב]. אם נגיעה קלה ומפתיעה ללא התנגדות מהווה שוד - קל וחומר לדחיפה חזקה כנגד התנגדות אקטיבית, כמתואר באישום הרביעי בענייננו.

25. רמה נמוכה-יחסית של אלימות, אף אם אינה מפקיעה את תחולתה של עבירת השוד, עשויה להקרין על מידת המסוכנות; כגון לעניין שקילתה של חלופת מעצר. שאלה זו תידון להלן.

26. עוד טוען המשיב כי גם אם ישנן ראיות לקיומה של עבירת השוד, אין ראיות לכך כי חלקו של המשיב עצמו חרג מגדר סיוע.

27. אכן, זהות האדם שחטף את התיק באישום הרביעי אינה ידועה למאשימה. אולם, יש ראיות לכאורה למעורבותו של המשיב במעשים, לרבות זה הנדון באישום הרביעי [הודעה מיום 5.6.2014 שעה 19:46, שורות 11-21]:

"החוקר: בוא ספר לי איזה מקרים בדיוק עשית ומתי?"

המשיב: הבחורה אם (כך במקור - ש' פ') הבית מרקחת של הקופת חולים זה אחד מהם... ראיתי אותה שהיא משכה כסף ואז יצאתי אחריה ואז היא הלכה לקופת חולים... היא יצאה מהקופת חולים והם כבר קלטו שהיא יצאה ואני יצאתי ואז הם קלטו שמדובר בבחורה הזו ואני חתכתי משם והם המשיכו.

...

החוקר: האם אתה חטפת לה את התיק?

המשיב: לא מה פתאום."

28. **חוק העונשין** קובע כי מבצע הוא מי שעושה מעשים לביצועה של עבירה [סעיף 29(ב)], בעוד שהמסייע הוא מי שעשה מעשה כדי לתרום ליצירת התנאים לשם עשיית העבירה [סעיף 31]. נפסק כי כדי שניתן יהיה לראות באדם מבצע-בצוותא, די במעשה לביצוע העבירה החורג מהכנ ג דא ואשר מלווה ביסוד הנפשי המתאים [ע"פ 3/10 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (27.12.2012), פסקאות 114-120].

29. בענייננו, הראיות לכאורה מצביעות על היותו של המשיב חלק מהמעגל הפנימי של המבצעים. הוא נטל חלק מהותי בשליטה על ביצוע העבירה, כמי שהצביע, לפי דבריו-הוא, על זהות הקורבן. אפילו לא נקבע מסמרות בעניין זה, לענייננו די בקביעה כי יש ראיות לכאורה המקימות סיכוי סביר להרשעת המשיב גם בביצוע של עבירת השוד.

30. אפילו היו בענייננו "רק" ראיות לכאורה לסיוע לשוד - הרי שלעניין מעצרו של המשיב עד תום ההליכים, בו עסקינן, יש לומר כי גם מסייע לשוד, שאינו בגדר מבצע, מהווה לכאורה סכנה לציבור. לפיכך, די בקיומן של ראיות לכאורה לסיוע לשוד כדי לכונן עילת מעצר; בנתון, כאמור, לאפשרות של סתירת החזקה, או לשקילתה של חלופה שאולי תפיג את המסוכנות הגלומה ברמה זו של מעורבות בעבירה. נזכיר, בהקשר זה, כי בשוד קשישים - לרבות סיוע לשוד קשישים - יש מידה מיוחדת של אכזריות, אשר כשלעצמה מכוננת חזקת-מסוכנות סטטוטורית [**חוק המעצרים**, סעיף 21(א)(1)(ג)(4)]. חזקת-מסוכנות זו, בוודאי ביחד עם עברו הפלילי של המשיב, הכולל עבירות סחיטה באיומים - מניחה תשתית לכאורה למסוכנות קונקרטיית.

31. המשיב טוען כי לא ניתן לייחס לו את עבירת השוד, היות שלא היה מודע לאפשרות כי הקורבן תתנגד. זוהי טענה מופרכת. ראשית, בית המשפט העליון פסק כי גניבת חפץ המוחזק פיזית בידיו של אדם מהווה שוד [עניין **דלו הנזכר**]. המשיב הודה כי למצער ביצע עבירה כאמור, במסגרת האישום השני; הגם שהמשיבה בחרה לייחס לו, באישום זה, עבירת גניבה בלבד. שנית, מדובר בהתפתחות טבעית וצפויה, שבגינה ניתן לכאורה לייחס למשיב אחריות, לפי מבחן אובייקטיבי [**חוק העונשין**, סעיף 34א; ע"פ 1639/98 **משה דהן נ' מדינת ישראל** (18.6.2001), פסקה 10]. גם כאן, די בכך שאדם יוצר סיכון לאלימות כדי לכונן מסוכנות; ולפיכך ראיות לכאורה ליצירת סיכון כאמור מקימות עילת מעצר.

32. אפילו לפי הנרטיב שלפיו מדובר בגניבה בלתי אלימה "בלבד" - יש לומר כי המדובר בקשירת קשר לביצוע מהלך מתוחכם ומלואם לשם גזילת כספם של קשישים, תוך סיכון מובנה להתלקחות של אלימות ונזק-גוף עקב הגזילה. גם עבירות רכוש, בנסיבות כאלה, עשויות לכונן מסוכנות [בש"פ 1094/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (20.2.2014), פסקה 10].

33. יש ממש גם בטענת המבקשת כי המשיב, שלכאורה ניסה להכשיל את לכידתו על ידי התחזות, הדגים בכך כי הוא עלול לנסות לשבש את ההליך או להתחמק ממנו.

34. לאור המקובץ קמות בעניינו של המשיב הן עילת מעצר של מסוכנות [**חוק המעצרים**, סעיף 21(א)(1)(ב)] והן עילת מעצר של שיבוש והתחמקות [**שם**, סעיף 21(א)(1)(א)].

טענות בשאלת הגבייה כדין של הודאה חופשית ומרצון

35. צפיתי, בין השאר, בסרטון המשקף את נסיבות הודאתו הראשונה של המשיב. נחה דעתי כי ההודאה ניתנה, לכאורה, מרצון חופשי, בבחינת "מודה על האמת".

36. חרף נוכחותם של יותר מחוקר אחד לעתים, אין בסיטואציה המשתקפת בסרטון משום לחץ. החוקרים אינם נראים ואינם נשמעים כמפעילים לחץ, והמשיב אינו נראה ואינו נשמע לחוץ מפניהם - אלא, לכל היותר, מפני עבריינים אחרים

שהוא מסרב לחשוף את שמותיהם.

37. מטענות המשיב עולה לכאורה כי החוקרים לחצו עליו בכך שהתנו אספקת מזון במתן הודאה. אולם, מן הצפייה בסרטון לא עולה פקפוק באמיתות גרסת המאשימה כי המשיב קיבל את כל הארוחות [מזכר רפ"ק וקנין מיום 17.6.2014]. טענות המשיב נוגעות לבקשתו כי יאפשרו למשפחתו להביא לו אוכל ביתי לסעודת שבת [כעולה מתמליל השיחה עם המדובב (מסמך סד), עמ' 2: "באתי לחוקר אמרתי לו כפארה עליך אני פה שישי שבת, תן לי שאימא שלי תביא לי סיר דגים"; תקליטור מט 222/14, דקה 7:10; תקליטור מט 223/14, דקה 3:20].

38. המשיב טוען גם כי הודאתו נמסרה בלחץ התניית המפגש עם בת זוגו בנתינתה. לא התרשמתי מקיומו של לחץ כזה. מכל מקום, המשיב כבר נפגש עם בת זוגו בעת שביצע את ההובלה וההצבעה [תקליטור מט 222/14, דקה 5:22; תקליטור מט 223/14, דקות 1:05 ו-4:20].

39. אכן, ניתן להתרשם ממעין משחק של "קח ותן" בין החוקרים והמשיב, שבו הם משתמשים בכוחם להעניק לו "צ'ופרים" של רשות לקבל אוכל ביתי לשבת ושל מפגש עם בת-הזוג כדי לעודדו לפתוח את סגור לבו ולהודות במשתמע ממילא מן הראיות החיצוניות שנאספו. אולם, כאמור, הסיטואציה אינה משקפת לחץ פסול ואינה מעלה פקפוק בהיות ההודאה רצונית ואמתית.

40. איני סבור כי מהלך הדברים המשתקף בסרטון חורג ממרחב התמרון הלגיטימי שיש לאפשר לחוקרים כדי להשיא את האפקטיביות של מלאכתם החיונית והקשה, לחלץ מידע ממי שאינם ששים לשתפו. איני סבור כי מהלך הדברים מעורר ספק בהיות ההודאה חופשית ומרצון במידה סבירה. יוזכר כי מעשינו מונעים תמיד על ידי סיבות ומניעים שונים, בנסיבות של מחסור ושליטה מוגבלת על קשת התרחישים. לא רצון חופשי מוחלט נחוץ לנו כאן, אפוא, אלא מידה סבירה של יכולת עמידה של הנחקר בפני רצונם של החוקרים. כלומר, נחוץ לנו רצון חופשי במידה סבירה, בנסיבות העניין, שאינו "מתומן" (manipulated) במידה בלתי קבילה מבחינה ערכית, או במידה המעוררת ספק סביר באמיתות ההודאה. ההודאה בענייננו עומדת, לכאורה, בסטנדרט זה.

41. כפי שכבר פורט, אין ממש גם בטענת המשיב בדבר אי-תיעוד ההודאה שהתרחשה במהלך "שיחת מסדרון". ההודאה הוסרה והסרטון מדבר בעד עצמו [מט 222/14].

42. המשיב הוסיף וטען כי לא הוחתם כראוי על טופס יידוע זכויות, כנדרש בנוהל חטיבת החקירות מס' 03.300.268 בעניין יידוע חשוד בדבר זכויותיו בטרם חקירה מיום 28.4.2014. המבקשת השיבה כי, כמשתקף בתיעוד החזותי ובהודעות, המשיב יודע בדבר זכויותיו ואף פעל לפיהן למעשה. מבלי להקל ראש במחדל-לכאורה זה של אי הציות לנוהל הנזכר ככתבו - לא מצאתי בענייננו, לאור המקובץ, צידוק לגריעה מהותית ממשקלה של ההודאה.

43. סיכומי של עניין זה הוא כי הגם שמקבץ הטענות של הסניגור המלומד דרך את תשומת לבי, שמא יש להתייחס בספקנות ממשית להודאת המשיב - הרי שבעקבות הצפייה בהודאה המוסרטת נחה דעתי כי אין כרסום ממשי, אם בכלל, בראיות לכאורה - לרבות הודאתו של המשיב.

בחינה קונקרטיית של מסוכנותו של המשיב

44. כאמור, בענייניו של המשיב קמה מסוכנות-לכאורה, העולה מן המסוכנות הסטטוטורית אשר גלומה בעצם קיומן של ראיות לכאורה למעורבות בשוד קשישים, ומעברו הפלילי של המשיב הכולל גם הרשעה בסחיטה באיומים. גם בנרטיב של גניבה מקשישים, שעה שהיא נעשית במסגרת של קשירת קשר ותכנית פעולה מתוככמת, יש משום מסוכנות.

45. אולם, התסקיר שהוגש אודות המשיב, חרף האמור וחרף היעדר המלצה חיובית של שירות המבחן, הביאני לשקול

חלופת-מעצר בעניינו.

46. אין בגישה זו משום הקלת-ראש, חלילה, בחומרת העבירה של שוד קשישים, גניבה מקשישים או מעורבות באלה. אולם, זהו עניין לגזר הדין; אם המשיב יורשע ובהתאם לנסיבות שיוכחו בהליך העיקרי. בהחלטה זו, השאלה היא מסוכנותו של המשיב בטרם הורשע, והאפשרות להפיגה שלא בדרך של מעצר מאחורי סורג ובריח.

47. שירות המבחן קבע כי המשיב "אינו מאופיין בקווי אישיות או תפיסת עולם עבריינית מבוססת". הוא אופיין ביציבות בתחום הזוגי והתעסוקתי, וצוין כי נמצא כיום, בהשפעת המעצר, "בתחילתה של התבוננות אישית באשר למחירים הכרוכים בהתנהגותו הבעייתית", וכי למעצרו ולהיודעות החשדות לבני משפחתו היה, מבחינתו, "אפקט מרתיע ומציב גבול". זאת, לצד קיומה של "רמת סיכון להתנהגות עוברת חוק במצבים מסוימים", על רקע עברו, האישומים ונטייתו ל"ראיית ה'כאן והעכשיו'" ול"אימפולסיביות".

48. בעניינו בולט המניע הכלכלי שביסוד העבירות שביצע המשיב לכאורה, של חובות לשוק האפור. בינתיים, אחי המשיב הצהיר כי פרע את חובות המשיב לשוק האפור, ונתרו חובות מוסדרים לבנקים [פרוטוקול מיום 9.7.2014, עמ' 13].

הפנת המסוכנות בדרך שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה

49. בנסיבות המורכבות שתוארו סברתי כי יש ליתן משקל מכריע לניסיון להסליל את המשיב לדרך של חיי משפחה ועבודה, להבדיל מדרך עבריינית, ולאפשר למשיב, לבני משפחתו, שהתגייסו להיות מפקחים וערבים [פרוטוקול מיום 9.7.2014], ולמעסיקו, שהסכים להעסיקו ואף לפקח עליו ולערוב לו [פרוטוקול מהיום] - ליטול על עצמם משימה זו, שהשגתה המיוחלת תהווה את מפגש האינטרסים המיטבי של המשיב והציבור.

50. כמובן, ברקע הכרעתי זו עומדת המחויבות לשימוש מזערי במעצר לפני הרשעה, ולהעדפת "שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה" [חוק המעצרים, סעיף 21(ב)(1)].

51. עניינו מדגים את הצורך להיזהר מבחירה במעצר בית מלא כחלופת-מעצר אוטומטית; כדברי בית המשפט העליון [בש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2011), פסקה 5]:

"חלופת מעצר אין פירושה בהכרח מעצר בית מלא... לא הייתי מזכיר דברים אלה, המובנים מאליהם, אילולא התחושה כי החלופה של מעצר בית מלא, הפכה לתנאי שחרור 'אוטומטי' כתחליף למעצר בפועל. אך יש לזכור כי גם מעצר בית מלא הוא בגדר הגבלה, ואף הגבלה קשה, על חירות הפרט, במיוחד בהאידינא, שביטולו התיק העיקרי עלול להתארך חודשים ואף שנים. אין זה מהדברים הקלים 'לטפס על הקירות' משך חודשים רבים בין ארבעה כתלים. הבטלה עלולה להביא לידי שעמום והשעמום לידי חטא של הפרת תנאי מעצר הבית ולהסתבכות נוספת של הנאשם. לכך יש להוסיף כי מעצר בית ממושך עלול לפגוע בפרנסתו של הנאשם ושל בני ביתו התלויים בו למחייתו".

52. אמנם, אין בעניינו חולשה ראייתית, או ספק במסוכנות הפוטנציאלית, כדי הצדקה לשקול שחרור מוחלט [השוו: מיכל טמיר, "חלופות מעצר - האם תמיד לטובת הנאשמים?", עתיד להתפרסם במשפט וממשל 2014 (פורסם ב-SSRN, <http://ssrn.com/abstract=2438925>)]. אולם, מעצר בית מוחלט ימנע מן המשיב מלעבוד ולהשתכר. דבר זה לא יסיר ממנו את הלחץ הכלכלי שעמד ביסוד המעשים שבהם הואשם, ולא יסייע לחזרתו לדרך נורמטיבית של עבודה ופרנסה.

53. המבקשת טענה גם לקיומה של עילת מעצר של שיבוש והתחמקות, נוכח ניסיונו של המשיב להסתיר את זהותו מן

השוטרים, כמפורט באישום החמישי. אולם, השיקולים המצדיקים להסתפק בחלופת מעצר להפגת המסוכנות, כמפורט לעיל - מצדיקים לעשות כן גם להפגת החשש מפני שיבוש והתחמקות.

54. מצאתי בתסקיר, ובהתרשמותי-שלי [פרוטוקולים מיום 9.7.2014 ומהיום], אישוש להנחה כי אם המשיב, אחיו ודודתו, שפרטיהם נרשמו בפרוטוקול מהיום, מתאימים לשמש כמפקחים וערבים על המשיב ועל עמידתו בתנאי שחרור.

55. לא אכחד כי מצאתי טעם בדבריו של ב"כ המבקשת בדיון היום, אשר הצביע על הקושי בפיקוח הצמוד של המעסיק, שהוא מנהל סניף, על המשיב, שיעבוד במחסן. פרטי המעסיק נרשמו בפרוטוקול מהיום. אולם, אני סבור כי חולשה זו מתקזזת עם עצמת התמריץ של המשיב ליטול את היד המושטת לו ולהקפיד על עצמו שלא יקלקל לעצמו את סיכויי השיקום; זאת מלבד שאר הערובות.

56. מצאתי טעם גם בדבריו של ב"כ המבקשת בדבר הבעייתיות בהצעת המשיב כי, לחיזוק הערובות להבטחת תנאי שחרורו, יוטל עיקול על דירתה של אם המשיב, שאצלה ובפיקוחה הוצע כי ישהה. פרטי הדירה צוינו בפרוטוקול מהיום. יחד עם זאת, סברתי כי יש בכך משום תוספת לחיזוק מחויבותם של המשיב ובני משפחתו לעמידתו בתנאי השחרור ולתהליך השיקומי העשוי לנבוע מן השחרור בתנאים.

57. לאור התרשמותו של שירות המבחן, והתרשמותי-אני, מבני המשפחה המוצעים כמפקחים וערבים - ונוכח המחסור באיזוק אלקטרוני - לא ראיתי לנחוץ להוסיף על תנאי השחרור גם איזוק אלקטרוני.

58. לאור המקובץ, החלטתי להעדיף חלופת מעצר של מעצר בית חלקי, שבמסגרתו יותר למשיב לצאת לעבודה, בפיקוח (לא צמוד) של מעסיקו, בשעות 7:30 עד 19:00. בשעות העבודה, 8:30 עד 18:00, ישהה המשיב במקום העבודה בלוד. פרקי הזמן של 7:30 עד 8:30, וכן של 18:00 עד 19:00, ניתנים לצורך הגעת המשיב מביתו למקום העבודה ובחזרה, ויאסר על המשיב להימצא במקומות אחרים. בשאר הזמן ישהה המשיב במעצר בית בבית אמו, בפיקוח מי מן המפקחים הערבים. כאמור, שמותיהם ופרטיהם של המפקחים הערבים האמורים, ופרטי הכתובת שבה ישהה המשיב במעצר בית או במקום עבודתו כאמור, פורטו בפרוטוקול הדיון מהיום.

59. להבטחת תנאי השחרור, בשים לב למוגבלות הכלכלית של המשיב ובני משפחתו - אורה כלהלן:

א. המשיב יפקיד 5,000 ₪ במזומן, בנוסף לסך 10,000 ₪ במזומן שכבר הופקדו במסגרת ת"פ (או שמא מ"ת) 54320-06-12, ואשר לא יוחזרו אלא יצורפו לעירבון;

ב. המשיב יחתום על התחייבות עצמית בסך 15,000 ₪;

ג. כל אחד מן המפקחים הערבים, שפורטו בפרוטוקול הדיון מהיום, יחתום על ערבות צד שלישי בסך 15,000 ₪;

ד. נרשמת הצהרת המשיב בפרוטוקול מהיום כי אינו מחזיק בדרכון. מכל מקום, תיאסר יציאתו מן הארץ עד תום ההליכים המשפטיים נגדו;

ה. יוטל עיקול ברישום על דירת אם המשיב, עד לגובה ההתחייבות העצמית והערבויות של בני המשפחה, קרי: עד הסך של 60,000 ₪.

כל הערובות יהיו להבטחת כל תנאי השחרור, לרבות ההתייצבות ככל שיידרש במסגרת ההליך המשפטי.

ניתנת ארכה לביצוע העיקול ברישום עד יום 1.8.2014.

המפקחים יוכלו לחתום על ערבותם בתחנת-משטרה.

סיכום

60. המשיב מואשם במספר אירועים של גניבה ושוד כלפי קשישים.

61. מצאתי כי קיימות ראיות לכאורה לחובת המשיב, לרבות הודאה שנחזית לכאורה כהודאה רצונית ואמתית שנגבתה באמצעים כשרים.

62. ראיות לכאורה אלה מתייחסות לכל העבירות המיוחסות למשיב בכתב האישום. למצער, הן מתייחסות לעבירות פחותות נכללות אשר די בהן, בוודאי בשים לב לעברו הפלילי של המשיב, כדי להקים לכאורה עילת מעצר של מסוכנות.

63. מן התסקיר עולה פוטנציאל שיקומי. לאורו, ובשים לב למניע הכלכלי ביסוד העבירות שביצע המשיב לכאורה, החלטתי להעדיף להפיג את המסוכנות הפוטנציאלית, ואת החשש להימלטות מן הדין, על ידי חלופת מעצר, בדמותו של מעצר בית חלקי, שבמסגרתו יותר למשיב לצאת לעבודה בפיקוח מעסיקו. שאר הזמן ישהה במעצר בית בפיקוח מי מבני משפחתו הערבים. תנאי השחרור האמורים יובטחו בערובות של התחייבות עצמית, ערבויות צד שלישי ואף עיקול ברישום על נכס מקרקעין, כמפורט לעיל.

ניתנה היום, י"ז תמוז תשע"ד, 15 יולי 2014, בהעדר הצדדים.